

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
спеціальності D3 «Менеджмент»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього рівня вищої освіти, розроблена у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, є сучасним, комплексно структурованим документом, що відповідає чинному законодавству України у сфері вищої освіти, вимогам Національної рамки кваліфікацій та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» для третього (освітньо-наукового) рівня.

Актуальність програми зумовлена необхідністю підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, здатних ефективно розв'язувати складні проблеми управління організаціями, зокрема у сфері охорони здоров'я, в умовах глобальних трансформацій, цифровізації та зростання невизначеності. Програма чітко орієнтована на формування дослідницьких, управлінських та педагогічних компетентностей здобувачів, що відповідає сучасним вимогам до підготовки докторів філософії.

Структура освітньо-наукової програми є логічною та збалансованою. Вона включає обов'язкові та вибіркові освітні компоненти, що забезпечують як фундаментальну наукову підготовку (філософія науки, методологія досліджень, академічне письмо), так і професійну складову (сучасні теорії менеджменту, управління інноваціями, цифрові технології в управлінні, управління науковими проєктами та грантовою діяльністю). Особливої уваги заслуговує наявність компонентів, пов'язаних із педагогічною підготовкою та практикою, що забезпечує формування викладацької компетентності здобувачів.

Програмні компетентності та результати навчання сформульовані коректно, повно та узгоджено зі стандартом вищої освіти. Вони відображають інтеграцію дослідницької, аналітичної, управлінської та інноваційної діяльності, а також враховують сучасні виклики, пов'язані з цифровізацією та трансформацією системи охорони здоров'я.

Позитивною рисою програми є її міждисциплінарний характер, що поєднує менеджмент, охорону здоров'я, цифрові технології та науково-дослідницьку діяльність. Це забезпечує високу практичну цінність результатів навчання та їхню застосовність у реальних умовах діяльності організацій різних типів.

Загалом освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього рівня вищої освіти є якісно підготовленим, актуальним і збалансованим документом, який може бути рекомендований до впровадження та використання в освітньому процесі для підготовки докторів філософії за спеціальністю D3 «Менеджмент».

Рецензент:

директор

Департаменту охорони здоров'я та реабілітації

Вінницької обласної військової адміністрації

Ольга ЗАДОРОЖНА

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
спеціальності D3 «Менеджмент»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» підготовки докторів філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова є актуальною та відповідає сучасним вимогам розвитку системи вищої освіти України, а також потребам ринку праці у висококваліфікованих управлінських і науково-педагогічних кадрах.

Програма спрямована на формування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, здатних здійснювати самостійні наукові дослідження, розв'язувати складні управлінські завдання та впроваджувати інноваційні рішення в діяльність організацій, зокрема у сфері охорони здоров'я. Зміст програми характеризується логічною структурованістю, поєднанням теоретичної підготовки з практичною спрямованістю та орієнтацією на використання сучасних управлінських і цифрових технологій.

Позитивно оцінюється орієнтація програми на розвиток науково-дослідницьких і педагогічних компетентностей, а також врахування галузевої специфіки управління організаціями у сфері охорони здоров'я. Програма створює належні умови для формування фахівців нового покоління, здатних діяти в умовах цифрової трансформації та глобальних викликів.

Окремо слід відзначити орієнтацію програми на потреби не лише закладів охорони здоров'я, а й органів місцевого самоврядування, які в умовах децентралізації та розширення повноважень потребують сучасних управлінських підходів, ефективного менеджменту ресурсів територіальних громад, реалізації проєктів розвитку та залучення інвестицій.

Разом із тим, з метою подальшого удосконалення освітньо-наукової програми вважаю за доцільне надати наступні пропозиції щодо її розвитку та розширення змістового наповнення.

Пропозиції:

1. Запровадити освітній компонент «Управління науковими проєктами та грантовою діяльністю».

Дисципліна є необхідною для формування у здобувачів практичних навичок підготовки грантових заявок, управління науковими проєктами, бюджетування та взаємодії з міжнародними та національними фондами. Це особливо актуально в

умовах інтеграції України до європейського дослідницького простору та необхідності залучення зовнішнього фінансування для наукових досліджень.

2. *Запровадити освітній компонент «Управління інноваціями та розвитком закладів охорони здоров'я».*

Дисципліна спрямована на формування компетентностей щодо стратегічного розвитку організацій у сфері охорони здоров'я, впровадження інноваційних управлінських рішень та підвищення ефективності функціонування медичних закладів в умовах реформування галузі.

3. *Запровадити освітній компонент «Сучасні інформаційні технології та математичне моделювання в управлінні закладами охорони здоров'я».*

Дисципліна забезпечить формування навичок використання сучасних інформаційних систем, методів аналізу даних та математичного моделювання для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері охорони здоров'я, що відповідає тенденціям цифрової трансформації управління.

Отже, освітньо-наукова програма «Менеджмент» є актуальною, змістовно збалансованою та відповідає сучасним вимогам підготовки докторів філософії. Програма має значний потенціал для розвитку та може бути рекомендована до впровадження в освітній процес. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме підвищенню якості підготовки здобувачів, їх конкурентоспроможності та практичної значущості результатів навчання.

Рецензент:

Директор ТОВ «Промавтоматика Вінниця»,
депутат Вінницької міської ради,
Член ради роботодавців ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Михайло ГАНЧУК

REVIEW
for the educational and research program «Management»
for the training of higher education students
at the third (educational and research) level
in the specialty D3 «Management»
in the field of knowledge D «Business, Administration, and Law»
National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya

The «Management» educational and research program at the third (educational and research) level of higher education, developed at the M.I. Pirogov Vinnitsa National Medical University, is a modern and comprehensive educational program designed in accordance with the requirements of current Ukrainian legislation in the field of higher education, the National Qualifications Framework, and the Higher Education Standard for specialty D3 «Management» at the third (educational and scientific) level.

The relevance of the program is determined by the need to train highly qualified PhDs capable of conducting independent scientific research, generating new management solutions, and effectively solving complex scientific and practical problems in the field of management, particularly in the healthcare sector. The program takes into account current trends in management development, digital transformation, innovation, and international integration.

The program's structure is logical, sequential, and balanced. The educational components provide comprehensive training for students, combining a fundamental research component, professional management training, the development of academic communication skills, research project management, the use of digital technologies in management, and the development of teaching competencies through teaching practicums.

The program competencies and learning outcomes are formulated in accordance with the requirements of the Higher Education Standard; they are interrelated and ensure the development of research, analytical, managerial, communication, and leadership competencies necessary for professional practice and conducting scientific research. Particular attention is paid to developing critical thinking skills, academic integrity, the implementation of innovations, and the use of modern digital tools in management activities.

A key strength of the program is its interdisciplinary nature, which ensures the integration of modern approaches to management, economics, healthcare, digital technologies, and scientific research. This approach helps prepare competitive professionals capable of engaging in scientific, educational, and managerial activities at institutions of higher education, research institutions, government agencies, medical organizations, and other entities.

Overall, the «Management» educational and research program is relevant and fully meets current requirements for the training of Doctor of Philosophy candidates. The program can be recommended for implementation in the educational process and provides the necessary conditions for training highly qualified scientific and scientific-pedagogical personnel in the D3 specialty «Management».

Reviewer:

Director S.R.L. LIMITLESS LEADER GROUP

Petru DUCA

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
за спеціальністю D3 Менеджмент
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» (далі – ОНП) третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, подана Вінницьким національним медичним університетом ім. М. І. Пирогова, спрямована на підготовку докторів філософії зі спеціальності D3 Менеджмент. ОНП має обсяг 60 кредитів ЄКТС, передбачає денну та заочну форми навчання, реалізується протягом чотирьох років та поєднує освітню і наукову складові підготовки здобувачів.

Актуальність освітньо-наукової програми визначається зростаючою потребою у підготовці висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, здатних здійснювати дослідження у сфері управління організаціями, розробляти інноваційні управлінські рішення та забезпечувати ефективний розвиток організацій в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Позитивним є те, що ОНП враховує сучасні пріоритети інноваційного та безпекоорієнтованого розвитку організацій, а також акцентує увагу на необхідності реагування на виклики зовнішнього середовища. Це підсилює її практичну значущість і відповідає сучасним вимогам до підготовки дослідників у сфері менеджменту.

Окремо слід відзначити доцільність реалізації ОНП саме у медичному університеті. Сфера охорони здоров'я потребує якісного управління, стратегічного планування, організаційного розвитку, ефективного використання ресурсів, цифровізації та інноваційних управлінських рішень. Тому наявність ОНП з менеджменту у структурі медичного університету створює можливості для розвитку міждисциплінарних досліджень на перетині менеджменту, громадського здоров'я, організації медичної допомоги, цифрових трансформацій та управління людським капіталом.

Мета ОНП сформульована як підготовка докторів філософії з менеджменту, здатних ідентифікувати та вирішувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у сфері менеджменту та управління організаціями різного типу на регіональному, національному та глобальному рівнях. Зміст мети загалом відповідає третьому освітньо-науковому рівню вищої освіти, оскільки передбачає глибоке переосмислення наявних знань, створення нових цілісних знань та розвиток професійної практики. Важливо, що у меті програми зроблено акцент на інноваційному та безпекоорієнтованому розвитку, що є актуальним для сучасних умов функціонування організацій.

Характеристика побудови освітньо-наукової програми

Структура ОНП є логічною, послідовною та загалом відповідає вимогам до підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня. ОНП включає обов'язкові компоненти обсягом 45 кредитів ЄКТС та вибіркові компоненти обсягом 15 кредитів ЄКТС. Обов'язкова частина ОНП представлена двома основними циклами, а саме циклом загальної підготовки та циклом професійної

підготовки. До циклу загальної підготовки включено такі ОК, як «Філософія науки», «Академічне письмо та академічна доброчесність», «Українська мова за академічним спрямуванням», «Іноземна мова за академічним спрямуванням», «Методологія та організація наукових досліджень». Такий набір дисциплін є обґрунтованим, оскільки забезпечує формування методологічної, академічної, мовної та етичної основи підготовки доктора філософії.

Цикл професійної підготовки включає дисципліни, безпосередньо пов'язані з менеджментом і дослідницькою діяльністю, такі як ОК «Сучасні та класичні теорії менеджменту», «Сучасні інформаційні технології в управлінні», «Математичні методи та моделі у наукових дослідженнях», «Управління науковими проєктами та грантовою діяльністю», «Управління інноваціями та розвитком організацій», а також науково-педагогічну практику.

Позитивним аспектом є включення до ОНП дисциплін, спрямованих на розвиток дослідницьких і проєктних компетентностей. Зокрема, наявність компонентів з методології досліджень, математичного моделювання, інформаційних технологій, управління науковими проєктами та грантовою діяльністю відповідає сучасним вимогам до підготовки здобувачів PhD.

До інших сильних сторін ОНП можна віднести:

- поєднання освітньої та наукової складових;
- наявність методологічної, мовної, дослідницької, педагогічної та професійної підготовки;
- орієнтацію на інноваційний і безпекоорієнтований розвиток організацій;
- включення академічної доброчесності як окремого освітнього компонента.

Структурно-логічна схема ОНП демонструє поступовий перехід від формування базових академічних і методологічних компетентностей на першому році навчання до поглиблення професійної, дослідницької та науково-педагогічної підготовки у подальшому навчанні. Наукова складова передбачає вибір теми дисертації, складання плану дослідження, аналіз літератури, збір і аналіз даних, підготовку публікацій, участь у конференціях, стажуваннях і мобільності, оформлення дисертації та її захист.

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю D3 Менеджмент є актуальною, змістовно обґрунтованою та загалом відповідає вимогам підготовки докторів філософії. ОНП має логічну структуру, поєднує освітню і наукову складові, передбачає формування дослідницьких, аналітичних, педагогічних, комунікативних та проєктних компетентностей. ОНП може бути рекомендована до реалізації у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова.

Професор кафедри менеджменту
здоров'я та психології,
доктор економічних наук, професор

Вікторія БОРЩ
ЗАСВІДЧУЮ

Заступник секретаря Одеського
національного медичного університету

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
спеціальності D3 «Менеджмент»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова**

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» розроблена відповідно до сучасних вимог підготовки докторів філософії та спрямована на формування висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, здатних здійснювати самостійні наукові дослідження, розв'язувати складні управлінські проблеми та впроваджувати інноваційні управлінські рішення в діяльність організацій.

Мета програми є актуальною та узгоджується з потребами розвитку системи вищої освіти України, сучасними тенденціями розвитку менеджменту та завданнями післявоєнного відновлення держави. Важливою перевагою програми є поєднання фундаментальної наукової підготовки з формуванням педагогічних компетентностей та практичних навичок управління організаціями, зокрема у сфері охорони здоров'я.

Позитивною характеристикою програми є чітке визначення предметної області, об'єкта вивчення, цілей навчання, сучасних методів дослідження та управлінських технологій. Зміст програми орієнтований на підготовку фахівців, здатних працювати в умовах цифрової трансформації, використовувати сучасні інформаційно-аналітичні інструменти, системи підтримки прийняття рішень та технології штучного інтелекту в управлінській діяльності.

Особливої уваги заслуговує визначений основний фокус програми на дослідженні проблем управління організаціями із врахуванням специфіки сфери охорони здоров'я. Така спрямованість є цілком виправданою з огляду на профіль університету та створює додаткові можливості для проведення міждисциплінарних досліджень на перетині менеджменту, охорони здоров'я та освітньої діяльності.

Пропозиції щодо удосконалення освітньо-наукової програми «Менеджмент»

1. Замінити освітній компонент «Дидактика вищої школи» на освітній компонент «Педагогіка вищої школи» зі збільшенням обсягу з 2,0 до 3,0 кредитів ЄКТС.

Зазначена пропозиція обумовлена необхідністю посилення педагогічної складової підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Дидактика охоплює переважно теорію навчання, тоді як педагогіка вищої школи формує комплексне розуміння особливостей освітнього процесу у закладах вищої освіти, включаючи психологію навчання дорослих, педагогічну комунікацію, сучасні освітні технології, оцінювання результатів навчання та проектування освітніх програм.

Запропонована зміна сприятиме більш повному формуванню здатності до науково-педагогічної діяльності та забезпечить належну теоретичну основу для проходження педагогічної практики.

2. Включити до переліку обов'язкових освітніх компонентів «Управління науковими проектами та грантовою діяльністю».

Необхідність запровадження такого освітнього компонента зумовлена зростанням ролі грантового фінансування наукових досліджень та потребою формування у здобувачів практичних навичок підготовки грантових заявок, управління науковими проектами, бюджетування, звітності та комунікації з донорами.

Запровадження зазначеного освітнього компонента дозволить забезпечити належне досягнення програмної компетентності щодо ініціювання, розроблення та управління науковими проектами, а також підвищить конкурентоспроможність випускників у національному та міжнародному науковому середовищі.

3. Перенести освітній компонент «Методологія та організація наукових досліджень» на другий семестр навчання та завершити реалізацію освітньої складової програми протягом перших чотирьох семестрів.

Така реструктуризація дозволить забезпечити здобувачів необхідним методологічним інструментарієм на ранніх етапах виконання дисертаційного дослідження, коли формуються його концепція, об'єкт, предмет та методи дослідження.

Концентрація освітньої складової в межах перших двох років навчання відповідатиме кращим практикам підготовки докторів філософії та створить більше можливостей для повноцінного виконання наукової складової програми на завершальних етапах навчання.

Загалом освітньо-наукова програма «Менеджмент» за спеціальністю ДЗ «Менеджмент» є актуальною, сучасною, внутрішньо узгодженою та відповідає вимогам підготовки докторів філософії. Реалізація програми забезпечить формування конкурентоспроможних науковців і науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати дослідницьку, освітню та управлінську діяльність на високому професійному рівні.

Рецензент:

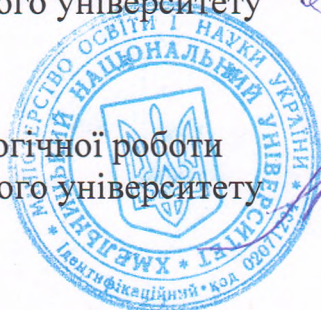
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту
та адміністрування

Хмельницького національного університету

Наталія ГАВЛОВСЬКА

Підпис засвідчую:

Проректор з науково-педагогічної роботи
Хмельницького національного університету

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю D3 «Менеджмент»
у Вінницькому національному медичному університеті
ім. М.І. Пирогова

Освітньо-наукова програма (ОНП), створена для опанування здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спрямована на підготовку докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Менеджмент» у галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» зі спеціальності D3 «Менеджмент». Випускники ОНП є здатними ідентифікувати, вирішувати складні спеціалізовані завдання, розв'язувати практичні проблеми у сфері менеджменту, управління організаціями різного типу, на регіональному, національному, глобальному рівнях на засадах глибокого переосмислення наявних, створення нових цілісних знань, наукової, професійної практики із урахуванням сучасних пріоритетів їх інноваційного безпекоорієнтованого розвивання із урахуванням викликів зовнішнього середовища.

ОНП надає можливості здобувачам для розвитку кар'єри у науковій, викладацькій, експертній, управлінській, адміністративній діяльності у галузі бізнесу, управління тощо.

Цьому сприятиме вивчення таких освітніх компонентів (ОК), включених до ОНП, як «Сучасні та класичні теорії менеджменту», «Сучасні інформаційні технології в управлінні», «Управління науковими проєктами та грантовою діяльністю» та «Управління інноваціями та розвитком організацій».

Для подальшого вдосконалення освітньо-наукової програми «Менеджмент» доцільним є розширення її цифрової та міждисциплінарної складових. Це забезпечуватиме формування у здобувачів третього рівня вищої освіти сучасних дослідницьких, аналітичних, управлінських компетентностей, необхідних для ефективного вирішення складних наукових і прикладних проблем менеджменту в умовах цифрового трансформування, глобальних викликів, зростання ризиків зовнішнього середовища.

У цілому розроблена ОНП «Менеджмент» за спеціальністю D3 «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти враховує сучасні вимоги до освітнього процесу. Її реалізування дозволить здійснювати якісну підготовку фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за зазначеною спеціальністю.

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» пропонує здобувачам освіти різноманітні напрями для розвитку кар'єри. Випускники мають широкий спектр можливостей, включаючи наукову, викладацьку, експертну, управлінську, адміністративну діяльність у галузі бізнесу, управління.

З урахуванням вищезазначеного, є всі підстави рекомендувати освітньо-наукову програму «Менеджмент» до впровадження в освітній процес у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова для підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент».

Доктор економічних наук, професор,
професор кафедри зовнішньоекономічної та
митної діяльності Національного
університету «Львівська політехніка»

Андрій ЗАВЕРБНИЙ

Підпис д.е.н., проф. Андрія ЗАВЕРБНОГО засвідчую:
помічник директора Навчально наукового інституту
економіки і менеджменту, старший викладач ЗВО

Любов ЗАЛІЗНА

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
спеціальності D3 «Менеджмент»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього рівня вищої освіти є сучасним, нормативно обґрунтованим та структуровано побудованим документом, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» для третього (освітньо-наукового) рівня.

Програма має чітко визначену мету, яка полягає у підготовці висококваліфікованих докторів філософії, здатних до розв'язання комплексних проблем у сфері менеджменту, зокрема в системі охорони здоров'я, а також до здійснення науково-дослідної, інноваційної та педагогічної діяльності. Мета програми є актуальною та відповідає сучасним викликам розвитку управлінських систем в умовах цифровізації, глобалізації та трансформаційних змін.

Структура освітньо-наукової програми є логічною, збалансованою та відповідає вимогам підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти. Освітні компоненти охоплюють як фундаментальну наукову підготовку, так і професійну складову. Особливо позитивно слід відзначити наявність педагогічної практики, що забезпечує формування викладацьких компетентностей здобувачів.

Програмні компетентності та результати навчання сформульовані коректно, логічно узгоджені між собою та відповідають вимогам Стандарту вищої освіти. Вони відображають інтеграцію дослідницької, управлінської, інноваційної та педагогічної діяльності, а також орієнтацію на використання сучасних цифрових та аналітичних інструментів у сфері менеджменту та охорони здоров'я.

Позитивною характеристикою програми є її міждисциплінарність, що забезпечує поєднання управлінських, економічних, медичних та цифрових підходів до підготовки здобувачів, а також практична спрямованість на вирішення реальних управлінських проблем у сфері охорони здоров'я.

Разом із тим, з метою подальшого удосконалення освітньо-наукової програми доцільно запропонувати такі зміни до її освітніх компонентів:

– замінити освітній компонент «Іноземна мова у науковому спілкуванні» (4,5 кредити ЄКТС) на «Іноземна мова за академічним спрямуванням» із збільшенням обсягу до 6,0 кредитів ЄКТС, що сприятиме посиленню мовної підготовки та розвитку академічної комунікації здобувачів;

– перейменувати освітній компонент «Академічна доброчесність, наукова етика та протидія корупції» (2,0 кредити ЄКТС) на «Академічне письмо та академічна доброчесність» із збільшенням обсягу до 3,0 кредитів ЄКТС, що дозволить посилити формування навичок наукового письма, підготовки публікацій та академічної комунікації.

Загалом освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього рівня вищої освіти є актуальною, якісно розробленою та такою, що відповідає сучасним вимогам підготовки докторів філософії за спеціальністю D3 «Менеджмент». Програма може бути рекомендована до впровадження в освітній процес з урахуванням зазначених пропозицій щодо її подальшого вдосконалення.

Рецензент:

Доктор економічних наук, професор,

професор кафедри менеджменту

Національного університету

кораблебудування імені адмірала Макарова

Ірина КРАМАРЕНКО

Ірина К. Крамаренко
Доктор е.н., проф.
Внешнее сотрудничество

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму «Менеджмент» за спеціальністю D3
Менеджмент третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Вінницького
національного медичного університету І.М. Пирогова

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 Менеджмент розроблена відповідно до вимог чинного законодавства України та Стандарту вищої освіти за спеціальністю D3 Менеджмент і спрямована на підготовку висококваліфікованих наукових та науково-педагогічних кадрів, здатних здійснювати самостійні наукові дослідження та розв'язувати складні управлінські проблеми в умовах динамічних змін зовнішнього середовища.

Позитивною рисою програми є її орієнтація на поєднання освітньої та наукової складових підготовки здобувачів, що створює необхідні умови для формування сучасних дослідницьких компетентностей, розвитку критичного мислення та здатності генерувати нові наукові знання у сфері менеджменту.

Структура освітньо-наукової програми є логічною та збалансованою. Перелік обов'язкових освітніх компонентів забезпечує формування загальних і спеціальних компетентностей, передбачених стандартом вищої освіти, а також створює належне підґрунтя для виконання дисертаційних досліджень. Важливою перевагою програми є включення освітніх компонентів, спрямованих на розвиток навичок академічного письма, академічної доброчесності, грантової діяльності, управління інноваціями та педагогічної майстерності.

Схвальної оцінки заслуговує орієнтація програми на підготовку дослідників, здатних працювати в міжнародному науковому середовищі, здійснювати наукову комунікацію англійською мовою, брати участь у міжнародних наукових проєктах та представляти результати власних досліджень у міжнародному академічному просторі.

Позитивно слід відзначити наявність науково-педагогічної практики, яка забезпечує формування професійних навичок викладацької діяльності та сприяє підготовці майбутніх науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

Разом із тим аналіз програми дає підстави для окремих рекомендацій щодо її подальшого вдосконалення.

По-перше, потребує додаткового обґрунтування унікальність освітньо-наукової програми. Наведене формулювання унікальності фактично відображає загальну мету підготовки докторів філософії зі спеціальності D3 Менеджмент і не демонструє чітких конкурентних переваг програми порівняно з аналогічними освітньо-науковими програмами інших закладів вищої освіти. Доцільним є конкретизація унікальності через наукові школи університету, галузеву специфіку досліджень або стратегічні напрями розвитку закладу.

По-друге, недостатньо обґрунтованою виглядає заявлена відмінність програми від інших ОНП. Зазначені положення щодо врахування міжнародних практик, вимог ринку праці, безпекоорієнтованого та сталого розвитку є важливими характеристиками сучасних освітніх програм, однак самі по собі не формують

відмінності від інших програм зі спеціальності D3 Менеджмент. Крім того, окремі задекларовані особливості не повною мірою знаходять відображення у переліку освітніх компонентів програми.

По-третє, доцільно додатково обґрунтувати включення до обов'язкової складової освітнього компонента «Методологія та організація наукових досліджень». Враховуючи, що вступ до аспірантури здійснюється на основі другого (магістерського) рівня вищої освіти, а під час вступних випробувань перевіряються дослідницькі компетентності вступників, виникає ризик часткового дублювання результатів навчання, сформованих на попередньому рівні освіти.

Зазначені рекомендації мають конструктивний характер і спрямовані на подальше підвищення якості освітньо-наукової програми, її конкурентоспроможності та відповідності сучасним тенденціям розвитку докторської освіти.

У цілому освітньо-наукова програма «Менеджмент» відповідає вимогам до підготовки докторів філософії за спеціальністю D3 Менеджмент та може бути рекомендована до реалізації, а висловлені зауваження і пропозиції не знижують її загальної позитивної оцінки та можуть бути враховані під час подальшого вдосконалення програми.

Головний науковий співробітник
Інституту кліматично-орієнтованого
сільського господарства НААН України,
д-р екон. наук, професор

Тетяна ШАБАТУРА

Директор Інституту кліматично-орієнтованого сільського господарства НААН України, *Анатолій Івченко*

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент»

підготовки здобувачів вищої освіти

на третьому (освітньо-науковому) рівні

спеціальності D3 «Менеджмент»

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»

у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього рівня вищої освіти є сучасним, комплексно сформованим та нормативно обґрунтованим документом, який розроблено відповідно до чинного законодавства України у сфері вищої освіти, Національної рамки кваліфікацій та Стандарту вищої освіти зі спеціальності D3 «Менеджмент» для третього (освітньо-наукового) рівня.

Програма має чітко визначену мету, що полягає у підготовці висококваліфікованих докторів філософії, здатних до розв'язання складних комплексних проблем у сфері менеджменту, зокрема в системі охорони здоров'я, а також до здійснення науково-дослідної, інноваційної та педагогічної діяльності в умовах сучасних трансформацій, цифровізації та зростання невизначеності.

Структура освітньо-наукової програми є логічною, збалансованою та відповідає вимогам підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти. Освітні компоненти охоплюють фундаментальну наукову підготовку (філософія науки, методологія наукових досліджень, академічне письмо, іноземна мова), а також професійну складову, що формує сучасні управлінські компетентності здобувачів. Окремо слід відзначити наявність педагогічної підготовки та практики, яка забезпечує формування викладацьких компетентностей.

Програмні компетентності та програмні результати навчання сформульовані коректно, логічно узгоджені між собою та відповідають вимогам Стандарту вищої освіти. Вони відображають інтеграцію дослідницької, управлінської, аналітичної та педагогічної діяльності, а також орієнтацію на

використання сучасних методологій та цифрових інструментів у сфері менеджменту та охорони здоров'я.

Позитивною характеристикою програми є її міждисциплінарний характер, що забезпечує поєднання управлінських, економічних, медичних та цифрових підходів до підготовки здобувачів. Це створює передумови для формування конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в науковому середовищі, закладах вищої освіти та системі охорони здоров'я.

Водночас з метою подальшого удосконалення освітньо-наукової програми та посилення її практико-орієнтованої складової доцільно розширити зміст підготовки здобувачів у таких напрямках:

- посилення підготовки у сфері інноваційного розвитку та стратегічного управління змінами в закладах охорони здоров'я, що сприятиме формуванню компетентностей щодо впровадження інноваційних підходів, підвищення ефективності функціонування та забезпечення сталого розвитку організацій;
- поглиблення підготовки у сфері застосування сучасних інформаційних технологій та методів математичного моделювання в управлінні закладами охорони здоров'я, що дозволить здобувачам опанувати сучасні аналітичні інструменти для обґрунтування, моделювання та підтримки управлінських рішень.

Загалом освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього рівня вищої освіти є якісно підготовленою, актуальною та збалансованою. Вона відповідає сучасним вимогам підготовки докторів філософії та може бути рекомендована до впровадження в освітній процес з урахуванням зазначених пропозицій щодо її подальшого вдосконалення.

Рецензент:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів

Карпатського національного університету
ім. В. Стефаника

Роман ЩУР

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю D3 Менеджмент галузі знань D Бізнес, адміністрування
та право

**Вінницького національного медичного університету ім. М.І.
Пирогова**

Сучасна вища освіта в Україні переживає один із найскладніших і водночас найвідповідальніших періодів свого розвитку. В умовах воєнного стану, стрімкої цифрової трансформації та необхідності повоєнного відновлення країни зростає запит на управлінців нового типу - дослідників-практиків, здатних не лише адаптуватися до змін, а й формувати відповіді на них. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, маючи багаторічний досвід підготовки фахівців у сфері охорони здоров'я, зробив логічний і виважений крок - розширити свою наукову місію у напрямі управлінських наук. Запровадження у 2024 році освітньо-наукової програми «Менеджмент» стало свідченням готовності університету формувати дослідників, які поєднують менеджерську компетентність із розумінням специфіки соціально значущих галузей, - і такий профіль підготовки сьогодні є не просто актуальним, а стратегічно необхідним.

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова підготовлена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ від 23.11.2011 № 1341), «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук» (постанова КМУ від 23.03.2016 № 261), а також Наказу МОН України від 24.12.2021 № 1436 «Про затвердження Стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти».

Програма в цілому справляє позитивне враження. Її структура є логічною та збалансованою. Метою програми визначено підготовку докторів філософії, здатних ідентифікувати та вирішувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у сфері менеджменту на регіональному, національному та глобальному рівнях. Вважаємо таке формулювання мети цілком коректним, проте рекомендуємо його доповнити акцентом на медично-управлінській специфіці закладу-розробника, що відображатиме унікальне інституційне середовище ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Позитивним є акцент програми на «інноваційній моделі безпекоорієнтованого сталого розвитку», що є особливо актуальним в умовах воєнного стану та майбутнього відновлення України.

Водночас програма потребує певного доопрацювання з огляду на такі рекомендації.

По-перше, фахові компетентності та програмні результати навчання доцільно доповнити позиціями, що відображають унікальність медичного університету як розробника програми. Відповідно слід розширити й програмні результати навчання - зокрема, щодо використання AI-інструментів, підготовки публікацій у міжнародних виданнях та управлінських стратегій відновлення.

По-друге, вибірковий блок програми (ВК 1–5) наразі не містить конкретних назв дисциплін. Рекомендуємо наповнити вибірковий блок дисциплінами, що підкреслюватимуть унікальність програми, закриватимуть сучасні компетентнісні прогалини та відповідатимуть запитам здобувачів і роботодавців.

Рекомендується наповнити його такими курсами:

- ВК 1 - Менеджмент в охороні здоров'я та соціальній сфері;
- ВК 2 - Цифрові технології та штучний інтелект в управлінні;
- ВК 3 - Комунікації в науковому середовищі та академічне лідерство;
- ВК 4 - Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертації;
- ВК 5 - Стратегічне управління відновленням та антикризовий менеджмент.

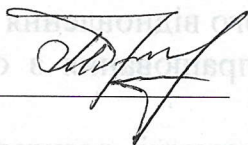
Особливу увагу рекомендується приділити ВК 3 та ВК 4 як ключовим для успішного завершення аспірантури: від вибору наукового журналу та оформлення публікації до структурування та захисту дисертаційного дослідження. За рішенням гаранта ці дисципліни можуть реалізовуватися як два самостійні курси або як одна розширена дисципліна.

По-третє, рекомендується у Профілі ОНП чіткіше розставити акценти на унікальності програми - зокрема, додати формулювання про підготовку менеджерів-дослідників для сфери охорони здоров'я в умовах цифровізації та безпекових викликів, а також розглянути можливість міждисциплінарного наукового керівництва. Матриці відповідності (розділи 5 та 6) потребують актуалізації після введення нових компетентностей та вибірових компонент.

Загалом освітньо-наукова програма «Менеджмент» ВНМУ ім. М.І. Пирогова є науково обґрунтованою, відповідає чинному стандарту та має очевидний потенціал стати конкурентоспроможною серед аналогічних програм в Україні. Після врахування наведених рекомендацій, зокрема щодо конкретизації вибіркового блоку, розширення фахових компетентностей та відображення унікальності інституційного середовища університету, програма рекомендується до затвердження та впровадження з 01 вересня 2026 року.

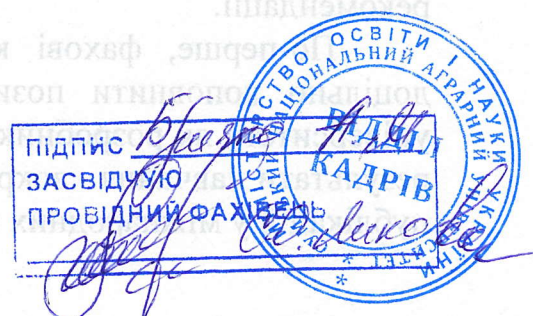
Рецензент:

завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
Сумського національного аграрного університету
кандидат економічних наук, доцент

Аліна БРИЧКО

« 05 » вересня 2026 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Менеджмент»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю D3 «Менеджмент»
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Освітньо-наукова програма «Менеджмент» спрямована на підготовку висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, здатних генерувати нові знання у сфері управління та адміністрування, здійснювати самостійні наукові дослідження, впроваджувати результати наукової діяльності у практику управління та забезпечувати якісну підготовку майбутніх фахівців.

Метою програми є формування у здобувачів ступеня доктора філософії комплексу загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у сфері менеджменту, здійснення науково-педагогічної діяльності, управління інноваційними процесами та реалізації наукових проєктів.

Структура освітньо-наукової програми є логічною, послідовною та збалансованою. Освітня складова програми включає обов'язкові та вибіркові компоненти, які забезпечують формування інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей та досягнення визначених програмних результатів навчання. Особливої уваги заслуговує поєднання дисциплін методологічного, управлінського та науково-педагогічного спрямування, зокрема «Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Сучасні та класичні теорії менеджменту», «Управління науковими проєктами та грантовою діяльністю», «Управління інноваціями та розвитком організацій», а також проходження науково-педагогічної практики.

Позитивною особливістю програми є її орієнтація на сучасні тенденції розвитку менеджменту, цифровізацію управлінських процесів, використання інформаційних технологій, математичних методів і моделей у наукових дослідженнях, а також розвиток навичок проєктної та грантової діяльності. Важливим є також акцент на дотриманні принципів академічної доброчесності, професійної етики та соціальної відповідальності дослідника.

Програмні результати навчання відповідають вимогам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та забезпечують формування здатності до проведення самостійних досліджень, розроблення інноваційних управлінських рішень, здійснення міждисциплінарних досліджень, підготовки наукових публікацій у міжнародних виданнях та ефективної науково-педагогічної діяльності.

Варто відзначити належне кадрове забезпечення програми, до реалізації якої залучені науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вагомими науковими здобутками. Матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає чинним ліцензійним вимогам та створює належні умови для підготовки докторів філософії. Позитивним є

забезпечення доступу до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, що сприяє інтеграції здобувачів у світовий науковий простір.

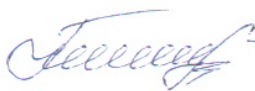
Окремої уваги заслуговують можливості академічної мобільності, міжнародного співробітництва та участі здобувачів у наукових конференціях, стажуваннях і грантових програмах, що підвищує якість підготовки майбутніх докторів філософії та сприяє розвитку їхньої дослідницької компетентності.

Для подальшого удосконалення програми можна запропонувати посилення міждисциплінарної складової програми шляхом інтеграції сучасних підходів на стику менеджменту, цифрових технологій, аналізу даних, інноваційного розвитку та галузевої специфіки охорони здоров'я. Вважаємо доречним, що для медичного університету менеджер має розуміти не лише принципи управління, а й особливості функціонування системи охорони здоров'я, цифрових медичних технологій, поведінки пацієнтів та етичних аспектів діяльності медичних установ. Особливо це актуально для спеціальності «Менеджмент», оскільки сучасні управлінські проблеми рідко належать лише до однієї галузі знань.

Загалом освітньо-наукова програма «Менеджмент» є актуальною, змістовною, відповідає сучасним вимогам розвитку науки, освіти та практики управління, забезпечує досягнення визначених компетентностей і програмних результатів навчання та може бути рекомендована до реалізації в системі підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент».

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Університету імені Альфреда Нобеля
(м. Дніпро)

 Жанна ПІСКОВА

09.06.2026

